

मुस्लिम समाजातील सामाजिक, शैक्षणिक, व आर्थिक सद्यस्थितीचा अभ्यास व पाहणी करून त्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी शासनास उपाययोजना सूचविण्याकरिता अभ्यास गट स्थापन करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
अल्पसंख्याक विकास विभाग
शासन निर्णय, क्रमांक: असस-२००७/प्र.क्र.१८५/०७/३५/का.१
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक :- ६ मे, २००८.

प्रस्तावना :-

शासनाच्या कल्याणकारी धोरणांचा, विविध विकास योजनांचा लाभ मुस्लिम समाजाला विशेषतः त्या समाजातील मागास घटकांपर्यंत पोहोचत नाही. त्यामुळे उक्त समाज सामाजिक, शैक्षणिक, आर्थिक लाभापासून वंचित राहिला आहे. मुस्लिम समाजाच्या सर्वांगीण विकासाच्या दृष्टीने केंद्र शासनाने न्या.सच्चर यांच्या अध्यक्षतेखाली उच्च स्तरीय समितीची स्थापना केली होती. या समितीने आपला अहवाल केंद्र शासनास सादर केला आहे. सदर समितीच्या शिफारशीची अंमलबजावणी करण्याबाबत मुस्लिम समाजातील विविध संघटनांकडून शासनास निवेदने प्राप्त झाली आहेत. मुस्लिम समाजातील मागासलेल्या घटकांचा महाराष्ट्र राज्यात सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक विकास करण्यासाठी मुस्लिम समाजातील सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक सद्यस्थितीचा अभ्यास व पाहणी करून त्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी शासनास उपाययोजना सूचविण्याकरिता एक अभ्यास गट स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मुस्लिम समाजातील सामाजिक, आर्थिक व शैक्षणिक स्थिती तसेच त्या समाजातील विविध व्यक्ती/संस्था यांच्याकडून प्राप्त मागण्या / निवेदने विचारात घेऊन त्या अनुषंगाने शासनास उपाययोजना सूचविण्यासाठी अल्पसंख्याक समाजातील जाणकार तसेच शैक्षणिक व सामाजिक सुधारणा या क्षेत्रातील मान्यवरांमधून खालीलप्रमाणे एक अभ्यास गट स्थापन करण्यास शासन या आदेशाद्वारे मान्यता देत आहे.

१.	डॉ. महम्मदुर रहमान, सेवानिवृत्त भा.प्र.से. अधिकारी	-	अध्यक्ष
२.	श्रीमती फरीदा लांबे, उप प्राचार्या, निर्मला निकेतन, कॉलेज ऑफ सोशल वर्क, मुंबई	-	सदस्य
३.	श्री. सतीश सहानी, सेवानिवृत्त भा.पो.से., माजी पोलीस आयुक्त	-	सदस्य
४.	श्रीमती नसरीन फजलभाँय, सेवानिवृत्त विभागप्रमुख, सामाजिक शास्त्र, मुंबई विद्यापीठ	-	सदस्य
५.	डॉ.एम.एच. चिश्ती, माजी विभागप्रमुख, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद.	-	सदस्य
६.	श्री.क्रिस्पीनो लोबो, मॅनेजिंग ट्रस्टी, वाटर (WOTR), अहमदनगर	-	सदस्य

२. या अभ्यासगटाची कार्यक्षेत्रातील प्रमाणे राहिल :-

१. महाराष्ट्र राज्यातील मुस्लिम समाजाच्या (सच्चर समितीच्या आधारावर) सामाजिक, शैक्षणिक व आर्थिक दर्जाचा अभ्यास करणे.
२. त्यासाठी मुस्लिम बहुल शहरे व केंद्र शासनाने मुस्लिम बहुल म्हणून घोषित केलेल्या हिंगोली, परभणी, वाशिम आणि बुलढाणा जिल्ह्यांना त्याचप्रमाणे मुंबईतील मुस्लिम बहुल भाग, भिवंडी व मालेगांव शहरांना भेट देवून मुस्लिम समाजाच्या समस्यांची प्रत्यक्ष पाहणी करणे.
३. या अनुषंगाने राज्य शासनाच्या विविध धोरण, शैक्षणिक व आर्थिक उन्नती व विकासाकरिता सर्वेक्षण करणे.
४. या अभ्यासगटाने लोकप्रतिनिधी / नामांकित व्यक्ती, शिक्षण तज्ञ, सामाजिक संघटना (NGO), महिला संघटना, शैक्षणिक मदरसा, मुस्लिम समाजातील मागासलेल्या समाजाचे प्रतिनिधी (खाटीक, मेहेतर इत्यादी) इत्यादी क्षेत्रातील तज्ञांशी विचार विनिमय करून व त्यांच्याशी चर्चा करून त्यांची मते जाणून घेऊन विकास कार्यक्रम प्रस्तावित करणे.
- ५.(i) मुस्लिम समाजासाठी शिक्षण, आर्थिक उन्नती, रोजगार व मुलभूत सुविधा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने उपाययोजना सुचविणे.

- (ii) या समाजास बँका तसेच शासनाच्या विविध विभागाकडून / यंत्रणांपासून उपलब्ध होणा-या वित्त पुरवठ्याच्या योजनांचा आणि प्रत्यक्षात होणा-या वित्त पुरवठ्याचा तुलनात्मक अभ्यास करून उपाययोजना सूचविणे.
- (iii) सदर समाजाची उपजिविकेची साधने, व्यवसायातील जोग्रिमा (Occupational Hazards), त्यांची मालमत्ता, उत्पन्न, शिक्षणाचे प्रमाण, साक्षरता, शाळांमधील गळतीचे प्रमाण इ. बाबत तौलनिक अभ्यास करून उपाययोजना सूचविणे.
- (iv) मुस्लिम समाजातील लोकांचे शासकीय व निमशासकीय सेवेत प्रतिनिधीत्व वाढविण्याबाबत उपाययोजना सूचविणे.

६. प्रस्तावित कार्यक्रमासाठी येणा-या खर्चाचा आराखडा शासनास सादर करणे.

३. हा अभ्यास गट आवश्यकतेनुसार बैठका आयोजित करून हा आपला अंतरिम अहवाल दि.३० जून, २००८ पर्यंत आणि अंतिम अहवाल दि.३१ डिसेंबर, २००८ पर्यंत शासनाला सादर करील.

४. या अभ्यासगटाच्या अध्यक्षांना राज्यमंत्र्यांचा दर्जा राहिल व सदस्यांना मंत्रालयीन सचिवांचा दर्जा राहिल.

५. सदर अभ्यास गटाच्या कामासंदर्भात होणा-या खर्चाची देयके राज्य अल्पसंख्याक आयोगास सादर करण्यात यावीत. अभ्यास गटावर होणारा खर्च राज्य अल्पसंख्याक आयोगाला राज्य शासनाकडून उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीतून भागविण्यात यावा व तो खर्च मागणी क्र. ए-५, २२५१ - सेक्रेटरीएट-सामाजिक सेवा -०९२ इतर कार्यालये (००) (०२) राज्य अल्पसंख्याक आयोग (संगणक संकेतांक २२५१ ०५८१) या लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००८०५०६१९१६०९००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने,

सही/-

(टी. एफ. थेक्केकरा)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा. राज्यपालांचे सचिव,
 मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
 मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
 सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
 अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोग, मुंबई,
 उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोग, जे.जे. स्कूल ऑफ आर्ट्सच्या मागे, मुंबई,
 मा. मुख्य सचिव,
 सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
 सचिव, महाराष्ट्र राज्य अल्पसंख्याक आयोग, मुंबई,
 महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर,
 अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
 निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
 सर्व विभागीय आयुक्त,
 सर्व जिल्हाधिकारी,
 सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
 सर्व मंत्रालयीन विभाग,
 प्रबंधक, मूळ न्याय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
 प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई,
 प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई, नागपूर खंडपीठ, नागपूर,
 प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई, औरंगाबाद खंडपीठ, औरंगाबाद
 प्रबंधक, लोक आयुक्त कार्यालय, मुंबई,
 सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई,
 महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी),
 निवड नस्ती.